

XII.

Gammel Skoleskik i Norge.

Efterfølgende Brev til Kansler Chr. Friis til Kragerup
fra Stiftsøvrigheden i Trondhjem (Lensmanden Tage An-

dersen Thott og Biskop Anders Christensen Arrebo) viser, at den Skik, som endnu findes flere Steder i Sverig, at fattige Skoledisciple i Ferierne gaa omkring i det Stift, hvori vedkommende Skole ligger, for at samle Gaver ind (for ikke at sige: tigge), ogsaa har været brugelig i Norge. Har noget lignende fundet Sted i Danmark, hvad det vistnok har, er Skikken dog her allerede gaaet af Brug i det 16de Aarhundrede.

Vor ganske venlig Hilsen etc. Ville vi ganske flite-
ligen have Hr. Kansler tilkjendegivet, hvorledes det haver
udi Fortiden her udi Stiftet været saadan en Brug, at Skole-
degnene en Maanedes Tid i Hundedagene og $1\frac{1}{2}$ Maanedes
Tid om Julen er bleven af Superintendenten og Skolemesteren
forløvet, hver efter som han var lærd til, et Gjæld at visi-
tere udi om nogen Hjælp til Klæde og Underholdning efter
Bøndernes egen gode Vilje; hvilket nu i Ordinansen dennem
forbuftet er, og det uden Tvivl af den Aarsag, at en Part
af dennem greb for vidt og bredt omkring sig og drog til
Nordland med, og halve Sommeren dermed fortærede; og er
naadigst igjen i Ordinansen befalet, at Præsterne skal op-
kræve hver i sit Gjæld, hvis Almuen give vil, og føre det
Skolen til Nytte, hvilket vel ogsaa sker, men som det be-
findes i al Sandhed med Skolens største Skade og Forsvæk-
kelse, som ellers liden Hjælp nok haver; thi i den Sted
de tilforn kunde i Fisk og Korn somme bekomme 30, somme
20 Daler af et Gjæld til Underholdning, der de selv Bøn-
derne besøgte og lode sig høre af Prædikestolen for dennem,
da kan de, nu det fremsendes, neppe bekomme 3 eller 4
Daler af samme Gjæld, og af en stor Part slet intet. Og
vende Præsterne og Bønderne selv Aarsagen for, at Per-
sonerne ikke komme til dennem, som de tilforn plejede.
Derfor ville vi paa det flittigste, for den ene fattige Skolens
Gavn's Skyld, her i Stiftet er, have Hr. Kansler ombedet,
han vilde dette for Kgl. Maj. vor naadigste Herre andrage,
om Hs. Maj. det naadigst bevilge vilde, at de selv maatte

Sognene i Hundedagene og Julen besøge om Godtfolks Hjælp som tilforn, dog ikke videre end næstomliggende Præposi-
turer, saa de snart kunde være hjemme igjen, og Bogen
ikke forsømme, at den fattige Skole ved dette Middel noget
maatte komme paa Fode igjen, og Kirkerne blive des bedre
med skikkelige Personer forsørgede. Thi der fattes 12 Præster
her i Stiftet efter Reformatzen, og vi have ikke selv Per-
soner, ej heller ville fremmede gjerne her op. Vi tvivle
intet, at Hr. Kansler jo gjør her udi, hvis gavnligt være
kan, tagendes Løn af Gud. Og ville vi nu ikke længer
Hr. Kansler opholde, men have hannem Gud almægtigste til
Sjæl og Liv befalet. Af Trondhjem den 1 Octobris Anno
1620.

Thage Thott A.

Anders Christensen.

Egen Haand.

Egen Haand.

Udskrift: Ærlig og velbyrdig Mand Hr. Christian
Friis til Kragerup, Ridder, Kgl. Majs Kansler og Rigens
Raad, vores sønderlig tilforladendes gode Ven, ganske ven-
lige tilskrevet.

Orig. i Kgl. Bibl., Breve til Adel. Hist. Fasc. 17.
